

TOVEERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

N:o 23

TIISTAINA, KESÄK. 6 P:ÄNÄ.—TUESDAY, JUNE 6TH, 1916

1916 — Kuudes vuosik.

Äidin särkyneet toiveet

Kirj. Helle.

Johdun toisinaan mieleen jotakin, jonka haluaisi toistenkin tietoon antaa, vaan jos ei ole heti paperia ja kynää käytettävissä, niin se mieltä häilyy, eikä sitten jälkepäin enää saakaan ajatuksiaan kokoon äskettäin suunnalle, joka silloin oli niin selvä. Mutta nyt tahtoisin tämän hetken mieltämä paperille piirtää.

On niin heloita kaunis päivä. Ensimmäinen kunnan kevätpäivä tänä vuonna. Ei mitenkään huivia olla siinä ilmassa. Olen istunut tässä alkuna verannallani ainakin kolme tuntia käsitöitäni tehden. On niin hiljasta. Kuuntelen lintujen ihverrystä, tunnen kevätkukan ensi tuoksuun niin suloisesti kohoavan luokseini. Mutta ajatukseni tekevät työtä tässäkin ja loppujen lopuksi tartun kynääni.

Ensi ajatukseni liiteli kaukaisessa lapsuudessaani, muistellen sen ajan vieraata huvia, siitä siirtyivät muistelmani nuoruuteeni... jonka ajan sain viettää huolettoman tietämättömyydenä mistään elämän todellisuudesta ja sen varjopuolista, vanhempieni hoivassa olleen aina seitsenianteentoista ikävuoteeni. Silloin johi ajatukseni muistini kahdeksanteentoista vuoteeni, jolloin aukeni eteeni kullu, josta näin elämän todellisuuden, näin ettei elämäni niin surutonta ja hauskaa ole, ei kumminkaan aina. Kadotin kotini, jouduinme luksi lasta maailmalle kuin linnun pojat hävitetystä pesästäni.

Tässä muuttui ajatusten suunta ihania muistoista todellisiin ikäni. Lintujen ihverryys muuttui kärsivään valituksiksi, sorrettujen avunhuutoiksi, leskien ja orpojen huokauksiksi. Ei tuntunut enään kukkasten tuoksu suloiselta, vaan näytti kuin niiden lehviltä tilkuksi verisäaroita veden sijasta, kuin maa olisi täytetty verellä, ruhjottujen ruumiilla... Sanomalehtien palstat täyttyivät soita, kupina ja teloksu-aurilla. Työväki taistelee oikeuksiansa puolesta, kapitalistit valtaamaan — aikahan se näytää, kumpi pystyy jää...
Lukiessani lehden tapahtumia, kapinallisten johtajain teloituksia, johdun mieleeni aika, jota nimittelin juutalaisvaimon ajaksi. Se aika tuntuu siltä kuin olisimme eläneet viiden pakkasen aikakaudessa, kun sai omia silmiä nähdä kasakat toimeensa. Nyt tuntuu olevan sama menettely käymässä maailman ympäri.

Nyt kirjoitan tähän erään muiston, joka siltä palata ensimmäin mieltäni painaa ja tämän teen siksi kun kuulen täällä niiden vanhoilliskirkollisten sanovan, että kertomukset, jotka säkenissä ja muissa sosialistilehdissä on julkaistu, ovat väritetyt. Ihan punaisiksi. Ja kuitenkin heidän mielensä tekee niitä lukea kostapa lähäyvät minua heittäni luettavakseen. Lupasin heille kertoa aivan suamaunantaisia totuuksia ja teen sen nyt tässä lehdessä, että toisetkin voivat lukea. Ehtikö siltä he löytävät jotain ajatteleminen aiheita. Jonka kautta voimme johtaa heidät siihen rintaan, johon heidänkin pitäisi kuulua.

Oli eräs kirkon kokous pöytä vuonna 1905. Asuimme kaupungista ulkona eräällä syrjäisellä seudulla naapurina eräälle juutalaisas-

tukselle (sillä nimittettiin kvartettiksi). Ympäriimme oli suuri lakeus toisten tulojen ja meidän välillä. Näin olimme siis ainoat niin sanottu kristityt naapurit heille.

Satuin yllämatkittuna päivänä keskustelemaan juutalaisvaimon kanssa, jonka mies istui juuri silloin Pietarin vankeudessa "valtiollisesta rikoksesta". Kyselin tältä vaimolta, että eikö hän ole huolissaan näin kauhean rauhottomuuden aikana, jolloin hänen kansalaisiaan vainottiin niin hirmuisesti. Oikein hämmästyin saadessani häneltä hoisen vastauksen, että jos he sortuvat, niin tapahtuu se ainoastaan siksi, että ovat uskaltaneet taistella kansan oikeuksien puolesta.

Vaimolla oli noin kolmen kuukauden vanha lapsi, musta-silmäinen ja kiharatuikkainen miehen alku sylissä. Xiti katseli lastaan ja sanoi: "hänestä toivon saavani nähdä suuaa kuin mitä isänsä oli; jos isä sortuu rikosvallan uhrina, niin poikani tahdon kasvattaa isältään keken jäänyttä työtä jatkamaan."

Xitinsä puheessa katseli lapsi suurilla kirkkailla silmillään ja huultensa hymy näytti kuin olisi hän ymmärtänyt äitinsä paljon merkityvän puheen.

Tuli saman päivän illa. Niin kau-

nis, tyyni. Kun valaisi seutua ja tuntui aivan kuin olisi se sanonut: nukkukaan rauhasse te ihmisen lapset, te työn raskaat maatjat. Istuin hiljaa tunteitten lastani yön rauhaansa lepoon. Muistelin päivällistä keskustelua juutalaisvaimon kanssa. Tunsin niin outoa rynnässä kun ajattelin kuinka hän sentään saattoi olla toivotikas ja hoinen, vaikka mielenensä oli jo pitkään ajan vironut vankeudessa, ja tiesi hyvin, että Siperian arat tulevat hänet syllynsä sulkemaan. Mutta äidillä oli lohdutuksensa, poikansa. Hän toivoi peijastaan jotain suurta, isänsä osaveltien vapautusteljaa. Kuvittelin mielessäni kuinka tuo vainotun kansan äiti eikö juuri myöskin asettelee pienoistiaan yölevolle hyrrätellen hänelle tulevaisuuden vapauslauluja... mutta samalla kättelee sydämeensä surun miehensä kohtalosta.

Kello oli jo yli kymmenen. Kattokki oli niin hiljasta. Hiljellä hiljaa huoneessani, pimeässä, sillä oli siksi rauhaton aika, ettei tohtinut paljon valoja huoneissa pitää, ja olihan kun tuolla ylhäällä aivan kuin tarkoitukseksi pysähtynyt paikalleen valaistuksen asuntomme.

(Jatkoa kolmannella sivulla.)

Hyökyjen murtamia

Kirj. Anna.

Henkilöt:

Atte Ohka, työmies.
Aili, hänen vaimonsa.
Tahvo Vero, myös työmies.
Elli, hänen vaimonsa, Ailin sisko.
Topias, Tahvon poika.
Laina, erään työmiehen tytär.

Näyttämö: Kahden perheen käytettävä keittiö. Perällä ovi ja akkuna. Oikealla ovi ja vasemmalla ovi. Akkunan alla pöytä ja oikeanpuoleisessa nurkassa keittouuni. Jotakin vanhoja tuelleja.

Ensimmäinen kohtaus.

Aili istuu pöydän ääressä. Elli valvustaa ruokia uunin luona.

Aili (oikeuksena) — Mitä sinä Elli ajattelet tästä, mikä tulee neuvoksi, sillä leipä on kaikki, ja etään sinäkään aina voi meille leipää antaa — sentään voi Tahvo pian huomata. En millään tahtoisi, että sinä joutuisit kärsimään lyöntejä uudien tälteimme.

Elli — En hulle, että Tahvo olisi sitä ainakaan vielä huomannut. Voi kuinka se minua surettuu että en voi antaa sinua pauremmin.

Aili — On oikein ihme, että minä en saa mitäänlaista työtä. Tänaankin kullin kaikki mahdolliset paikat. Ei oles pyykkipesua... näyttää siltä kuin oji-

sinne merkityt kaikkialla... ja tänä kaikki sentähden, että yhdet pettävät veljiensä syömällä heidän leipäänsä. Jospa olisimme voittaneet lakon, niin emme tarvitsisi häilyä elämän ja kuoleman välillä. (Aili huokaa syvään).

Elli — En oikein ymmärrä sitä lakkoa, mutta onhan se kärehtä, että ihmiset kuolevat nälkään — varsinkin sinä ja lapset. Sitä en jaksa ajatella, sillä oletan sisareni.

Aili — Sinulla on sydän, vaikka et ymmärtäisikään taistelujen merkitystä, mutta Tahvo, hän on toista... häneitä puuttuu molempia, sekä sydäntä, että järkää... Hän voisi pettää lähimmäisensä koska hyvänsä... Oh äli pahasti, Elli, että sanoin nämä... minä tiedän, että se koskee sinua, mutta minä olen toista.

Elli — Etkä jutualla tässä autta. Ehtikö hän Tahvonkin vielä kääntää.

Aili — Kumpi Jumala olisikin roivien puolella, mutta siltä se ei näytä.

Elli (hormostuneesti) — Kello lähenee jo kuutta. Tahvo on taas ja vaaditaan, että hänen tuossa ruokiossa kotona. (Mence lähtemään.)

Aili (itselleen) — Mutta missä on Atte? Ei ole ollut kotona siltä kun illalla. Silloin oli hän niin nurheisen näköinen, ei pu-

(Jatkoa toisella sivulla.)

Siitä palvelijattarien ammattaitoisuuskysymyksestä

(Toverissa kirj. Utelias.)

(Seuraava kirjoitus, vaikkakin sillä on ajottu "kannota" ja "porvarilliseksi" todistaa" se väitökseni että palvelijattarien, jos he mielivät järjestystä ja järjestyneinä menestyä, täytyy ottaa ammattitaito huomioon, kuitenkin toteaa tuon tekemäni väitöksen. Kirjoituksen on kirjoittanut joku henkilö joka joukkoveran tiimeä palvelijattarien oloja ja siis tulos on sama. Hän vaan tekee muutamia erehdyksiä joka ei sinikään ole mikään ihmeteltävä asia syystä, että palvelijattarkysymykselle tässä maassa on hyvin vähän läinattu huomiota meikkäläisten taholta ja kotitaloudenhoidolle, joka on eroittamattomassa yhteydessä palvelijattarkysymyksen kanssa ei ole annettu mitäänlaista huomiota. Siitä siis johdun tänä ajatusten sekavuuks.

"Utelias" sanoo, että tehtäminen "kutoa pärskee kotona". Ei niin, vaan hän kutoa pärskei tehtaanassa viisän ajan ennenkuin pääsee kutojaksi, rätätää oppii ammattitaitoa verstaassa jne. Muutamia ammattit ovat verrattain helppoja oppia, toiset väkemmän, ja kysyvät pitemmän oppiajan. Mutta näillä työläisillä on se etu, että he saavat oppineen opetusta ja kun leerran ovat oppiaikansa suorittaneet, ei heidän tarvitse enään oppia käydä oppiaikansa suorittaneet, ei heidän tarvitse enään oppia käydä oppiaikansa suorittaneet, ei heidän tarvitse enään oppia käydä oppiaikansa suorittaneet, ei heidän tarvitse enään oppia käydä oppiaikansa suorittaneet.

Mutta kuten olen sanonut ja kuten seuraava kirjoitus toteaa, palvelustyttö saa opetusta jos sattuu ja senkin vähän opetuksen mitä hän voi saada saamaan täytyy hänen saada "armollisista noivilla". Seuraava kirjoitus osoittaa mitkäläistä se "opetuksen" saanti on. Harvat "noivat" osaavat, haluavat, ni ovat tilaisuudessa opettamaan palvelustyttöjä. Palvelustyttöä odoteltaneee jo kuutta. Tahvo on taas ja vaaditaan, että hänen tuossa ruokiossa kotona. (Mence lähtemään.) Vai oletteko koskaan nähneet sellaista ihmistä, että "ludutaan harjoittelija kotitaloustöihin?"

Seuraava kirjoitus toteaa sen

(Jatkoa toisella sivulla.)